

*Музичук Олена Миколаївна,
Національний університет “Острозька академія”*

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЕКОЛОГІЇ

У цій статті йдеться про особливості центрального структурування лексико-семантичного поля “екологія”.

Ключові слова: екологія, семантика, поле, мікрополе.

This article deals with central structuring of lexico-semantic concept “ecology”.

Keywords: ecology, semantics, field mikropole.

Протягом останніх років екологічні проблеми займають вагомий місце в нашому житті, тому “the environment” все частіше вживається не тільки у спеціальній літературі, а й у нашому щоденному житті, що спричиняє зростання кількості людей, які володіють знаннями про довкілля. Оскільки екологічні проблеми є актуальними для суспільства, вони привернули нашу увагу з лінгвістичної точки зору. Проаналізувавши теоретичну літературу, ми дізнались, що ці питання в лінгвістичному аспекті досліджували такі вчені як Є. Л. Міланович, А. Є. Вейцман, Ю. В. Зонов, Г. І. Осипов та інші [1:106].

Екологічний лексикон є особливою лексико-семантичною підсистемою мови, до якої ми відносимо екологічну термінологію, лексико-фразеологічні одиниці, що використовуються у сфері екології, а також загальноновживану лексику англійської мови, яка обслуговує сферу екології. Оскільки ці питання раніше не досліджувались, нашою метою є визначити центральне структурування лексико-семантичного поля “екологія” та встановити характер системних відносин складових полів у їх внутрішній будові та зовнішніх зв'язках між собою.

Лексична одиниця, яка пов'язана з ідентифікаторами прямим семантичним зв'язком є environment. Почергово, ми проаналізували всі лексеми взявши за основу гіпотезу В. Левицького яка пояснює, що чим ближче елемент розміщений до початку лексичного ряду,

тим більшою мірою виявляється його зв'язок з головним значенням слова [2:98]. Ми визначили місце розташування семи environment в описі кожного члена лексико-семантичного поля (ЛСП). За дефініцією слова environment ми звернулись до Webster's Ninth Collegiate Dictionary: 1. Environment is the circumstances, objects, or conditions by which one is surrounded (as land, water, air). 2. Environment is the complex of physical, chemical, and biotic factors (as climate, soil, and living things) that act upon an organism or an ecological community and ultimately determine its form and survival [3:416].

Проаналізувавши близько 1000 ЛО та застосувавши статистичний метод В. Левицького ми здійснили чітку класифікацію конституентного складу лексико-семантичного поля та поділили ЛО на 3 групи:

1. Слова, що становлять центр групи
2. Слова, які розташовані недалеко від центру і разом з ним становлять ядрну частину поля.
3. Слова, які формують периферійну частину нашого лексико-семантичного поля.

У результаті багатоступеневої ідентифікації ми змоделювали ЛСП “Environment”, до складу якого належать 6 мікрополів з такими словами-ідентифікаторами: water, air, land, mountain, flora, fauna. Ядрну та периферійну частини становлять переважно іменники, а також дієслова й прикметники, що походять від твірних основ іменників та поєднані з ними спільними інваріантними значеннями.

Література:

1. Васильев Л. М. Теория семантических полей // Л. М. Васильев. ВЯ. – 1971. – № 5. – С. 105-113.
2. Левицкий В. В. Статистическое изучение лексической семантики // В. В. Левицкий – К. : УМК ВО, 1989. – 155 с.
3. Webster's Ninth New Collegiate Dictionary / Ed. By Ph. Gove – Springfield. – Massachusetts, 1986.